

Studiebesök vid Carl Eldh:s ateljémuseum den 18/4

Vår guide Catharina Lagerberg berättade om Carl Eldh och hans verksamhet.

Carl Eldh föddes i ett gruvarbetartorp i Söderskogen, Östhammars kommun, någon kilometer från Dannemora gruva. Han växte upp under knappa omständigheter. Hans far var smed och Carl Eldh ansågs vara en skicklig träsnidare. Eldh blev sedermera ornamentskulptör och verkade bland annat som sådan under renoveringen av Uppsala domkyrka på 1890-talet. Vid 19 års ålder påbörjade han sin utbildning vid Tekniska skolan (nuvarande Konstfack) i Stockholm. Målet var dock att få en skulptörutbildning i Paris. Vid världsutställningen 1900 i Paris representerade han Sverige med skulpturen Oskuld. Studierna vid Académie Colarossi gav resultat och 1902 fick han guldmedalj på Salongen för sina verk Moderssorg och Linnea.

Kort efter sin hemkomst från Paris träffade han Elise Persson och 1907 föddes dottern Brita. År 1921 flyttade hustrun och dottern till Kalifornien för att förbereda vägen till den amerikanska marknaden. Carl Eldh stannade dock kvar i Sverige. Efter hans död 1954 fick dottern en viktig roll i etablerandet av det framtida museet.

Den skyddade miljön uppe på Bellevueberget och dess vidsträckta utsikt över Brunnsviken och Haga var viktiga faktorer när Carl Eldh valde ut platsen för sin ateljé.

Skulptören Carl Eldh (1873-1954) var en av Sveriges mest anlitade konstnärer under 1900-talets första hälft. I mer än tre decennier levde och arbetade han i den ateljé som idag är museum. Den ovanliga träbyggnaden ritades 1919 av Ragnar Östberg, och rymmer flera hundra verk från Eldhs långa, verksamma liv.

I museet finns statyetter från skulptörens studieår i Paris, porträttbyster och skisser samt förlagor till kända verk som Ungdom, Löparna, Titanen och Brantingsmonumentet, allt sparat som när Eldh själv levde där.

Författaren (Strindberg), Poeten (Fröding) och Målaren (Josephson) är alla symboliska tolkningar av konstnärskapet.

Strindberg skildras som den vid klippan fjättrade titanen i Strindbergmonumentet i Tegnérlunden, Stockholm. Bronsen i Tegnérlunden kom på plats först 1942. Carl Eldh modellerade skulpturen Den unge Strindberg i skärgården till August Strindbergs 60-årsdag 1909. Den göts i brons och sattes upp utanför Carl Eldhs ateljémuseum i Bellevueparken 1968.

Carl Eldhs största och sista fullbordade verk är Brantingsmonumentet i högrelief på Norra Bantorget, Stockholm. Gipsmodellen blev klar 1942, men bronsen kom på plats först 1952.

Text och foto, Ann- och Hans Falk